

Zaštitnik ljudskih prava
i sloboda Crne Gore
Ombudsman

Kabinet Zaštitnika 020/241-642
Savjetnici 020/225-395
Centrala 020/225-395
Fax: 020/241-642
E-mail: ombudsman@t-com.me
www.ombudsman.co.me

Broj: 01-688/21-5
Podgorica, 31.1. 2022. godine
MB

Na osnovu člana 33 tačka 1 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 042/11 od 15.08.2011, 032/14 od 30.07.2014, 021/17 od 31.03.2017) nakon sprovedenog ispitnog postupka po pritužbi XX, Zaštitnik/ca ljudskih prava i sloboda Crne Gore daje sljedeće

MIŠLJENJE

I Uvod

1. Dana 6.9.2021. godine građanin XX, podnio je pritužbu na rad Uprave policije u kojoj u bitnom navodi: da je u petak 3. septembra došao na Cetinje; da se u nedelju oko 6 sati ujutru uputio vozilom ka gradu, do benzinske pumpe kako bi trgovao određene stvari za prijatelje koji su se nalazili na barikadama; da mu policija nije dozvolila dalje kretanje već ga je uputila na drugi saobraćajni put; da je krećući se u tom pravcu, tada naišao na parkirani bager i još nekoliko privatnih vozila i da nije mogao da prođe; da je nastavio pješke put do barikada i da je ubrzo počela intervencija policije; da nijedan policijski službenik niti starješina prisutne nije upozorio da sklone vozila niti da će primijeniti hemijska sredstva niti druga sredstva prinude; da su tada počeli bacati hemijska sredstva dok demonstranti nijesu u potpunosti napustili tu lokaciju; da nije mogao doći do svog vozila zbog velike količine suzavca; da su mu na ovaj način onemogućili da pristupi svom vozilu; da su mu kasnije uništili motorno vozilo koje je uredno registrovano; da bi uklonio vozilo da mu je to saopšteno; da je svjestan da je nepropisno parkirao vozilo na put ali da nije imao mogućnosti da ga ukloni te da je iz sredstava javnog informisanja zaključio da je policija drugačije postupala u ranijim skupovima kada je jasno i glasno saopštavano da se uklone vozila i da su se na taj način saobraćajnice odblokirale a nikom nije nanijeta šteta.

Dalje u pritužbi navodi da je više puta zvao Odjeljenje bezbjednosti Cetinje kako bi se izvršio uvidaj; da bi svakog puta kazali da su u gužvi; da je čekao od 9 do 15 časova kada su mu kazali da je odraden kolektivni uvidaj za sva vozila te da smatra da je to bio smišljen pristup kupovine vremena i njegovog maltretiranja. U krajnjem je naveo da je aktivna na političkoj sceni pa da ne isključuje da je povod takvog postupanja policije u odnosu na njega, različita politička i vjerska uvjerenja u odnosu na aktuelnu vlast.

II Postupanje Zaštitnika

2. Povodom podnijete pritužbe, a u cilju ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda, Zaštitnik je, shodno odredbi člana 28 stav 1 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda, pokrenuo ispitni postupak i od Uprave policije zatražio i dobio izjašnjenje u kojem se navodi: da su shodno zakonskoj obavezi i nadležnostima službenici Uprave policije, neposredno vršili poslove obezbjedenja neprijavljenog javnog okupljanja, odnosno poslove održavanja javnog reda i mira, bezbjednog odvijanja saobraćaja i preventivne aktivnosti na sprečavanju nasilja i eventualnog izvršenja krivičnih djela; da je tokom trajanja neprijavljenog javnog okupljanja od strane više građana, prethodno probijajući policijski kordon, izvršena blokada saobraćajnica na izlazu iz Cetinja prema Podgorici i Budvi; da su tom prilikom na kolovozu postavljenje barikade od kamenja, šuta, guma, vozila i drugih predmeta; da navodi iz same pritužbe građanina XX ukazuju da je svjesno ostavio vozilo na kolovozu, koje je bilo prepreka za nesmetanim i bezbjednim kretanjem policijskih službenika, kao i nesmetanim odvijanjem

saobraćaja; da su, nakon što su se stekli zakonski uslovi za upotrebu hemijskih sredstava i sredstava posebne namjene, nakon više jasno i glasno izdatih upozorenja i naredjenja od strane policijskih službenika, uklonili prepreke jer je isto bilo hitno i neophodno radi izvršavanja službenog zadatka i otklanjanja opasnosti po bezbjednost policijskih službenika; da u momentu uklanjanja vozila, vlasnici nijesu bili poznati a hitnost i opasnost izvršenja zadatka nije dozvoljavala zadržavanje po osnovu provjera i eventualnih pregovora sa vlasnicima da svojevoljno ista uklone; da su policijski službenici nakon što su se stekli uslovi, izvršili uviđaj na licu mesta dogadjaja o čemu je sačinjen zapisnik i fotoelaborat te da iako je policija u navedenom dogadjaju preduzimala sve mjere i radnje isključivo u cilju opšte bezbjednosti, zaštite Ustavnog poretka Crne Gore, odbijanja napada na policijske službenike, sprječavanja daljeg vršenja krivičnog djela i uspostavljanja narušenog javnog reda i mira, nesmetanog odvijanja saobraćaja, žale što je uvaženi građanin XX pretrpio materijalnu štetu.

U cilju sveobuhvatnog ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda, Zaštitnik je, shodno odredbi člana 35 stav 2 i člana 36 Zakona o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, zataražio i dobio izjašnjenje Odjeljenja bezbjednosti Cetinje na navode da je građanin XX više puta zvao Odjeljenje bezbjednosti Cetinje kako bi se izvršio uviđaj, na koji se нико nije odazivao, u kojem je navedeno: da je dana 4.9.2021. godine, veći broj građana sinhronizovano blokirao sve putne pravce koji vode ka Cetinju, onemogućavajući ulaz i izlaz u gradsko područje; da je izvršena blokada magistralnog puta Budva – Cetinje u mjestu Zagrablje, na način što su na tom putnom pravcu postavili teretna i putnička vozila, građevinske mašine, kamenje, upotrebljavane gume i druge pogodne predmete za blokiranje saobraćaja; da su se na toj lokaciji zadržali do dana 5.9.2021. godine; da je tog dana oko 07:40 časova, okupljenim građanima izdato upozorenje i zatim i naređenje da se udalje i uklone prepreke sa puta, nakon čega su okupljeni građani zapalili gume i otpočeli aktivni napad na policijske službenike na više lokacija u gradskom području; da, kako se napad nije mogao odbiti na drugi način, policijski službenici su upotrijebili sredstva prinude – hemijska sredstva, kao i specijalno vozilo koje su koristili za uklanjanje prepreka na putu, a sve u cilju sprječavanja vršenja krivičnih djela i uspostavljanja narušenog javnog reda i mira; da su prilikom intervencije policijski službenici vodili računa da naprave što manje oštećenja na vozilima koja su korišćenja za blokadu puta; da je uklanjanje prepreka bilo hitno i neophodno radi izvršenja službenih zadataka i otklanjanja opasnosti po bezbjednost građana i policijskih službenika; da je više vozila, između ostalog, i vozilo marke „Reno megane“ sive boje, reg.oznaka YY zatečeno na kolovozu i da je onemogućavalo normalno odvijanje saobraćaja; da je o svemu upoznat Osnovni državni tužilac koji se izjasnio da u radnjama nema elemenata krivičnog djela, već da se radi o prekršaju, zbog čega je svim vozačima izdat prekršajni nalog; da su policijski službenici, odmah nakon uspostavljanja javnog reda i mira i nakon što su se stekli uslovi da bezbjedno izvrše svoje zadatke, izašli na lice mesta svih prijavljenih događaja i izvršili uviđaj te da je o događaju koji je prijavio podnositelj pritužbe, dana 5.9.2021. godine sačinjen foto elaborat. Na kraju se navodi da su policijski službenici u vršenju svojih poslova iz njihove nadležnosti postupali objektivno i nepristasno i pridržavajući se svih zakonskih propisa i etike

II UTVRĐENE ČINJENICE

3. Cijeneći navode iz pritužbe, dostavljeno izjašnjenje kao i na osnovu uvida u elektronske medije, utvrđene su sljedeće činjenice:

- da je dana 5.9.2021. godine građanin XX nalazio na Cetinju;
- da je istoga dana trajalo neprijavljeno javno okupljanje većeg broja građana koji su iskazivali protest povodom vjerskog obreda;
- da je tokom trajanja protesta više građana blokiralo saobraćajnicu na izlazu iz Cetinja prema Podgorici i Budvi postavljajući barikade od kamenja, guma i drugih predmeta;
- da se u nedelju u 6 sati ujutru uputio vozilom ka gradu;
- da je, na putu Cetinje – Budva naišao na bager koji je bio parkiran kao i nekoliko privatnih vozila;
- da se podnositelj pritužbe parkirao desno uz kolovoz;
- da je Uprava policije donijela odluku da se predmetne barikade uklone;

- da Uprava policije ne posjeduje specijalno vozilo koje sa svojim karakteristikama može nesmetano da izvrši uklanjanje prepreka;
- da je za tu namjenu angažovano specijalno vozilo privatne firme;
- da u momentu uklanjanja vozila, vlasnici nijesu bili poznati;
- da je iz razloga hitnosti sprovođenja zadatka Uprava policije nije dozvoljavala zadžavanje po osnovu provjera i eventualnih pregovora sa vlasnicima da svojevoljno ista uklone;
- da je tom prilikom došlo do oštećenja vozila podnosioca pritužbe koji je pretrpio znatnu materijalnu štetu;
- da su policijski službenici Odjeljenja bezbjednosti Cetinje, nakon što su se stekli uslovi za to, izvršili uvidaj na licu mjesta događaja o čemu je sačinjen zapisnik i fotoelaborat;
- da je Uprava policije izjavila žaljenje zbog materijalne štete koju je podnositelj pritužbe pretrpio.

IV RELEVANTNI PROPISE

4. Zakon o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda ("Službeni list CG" broj 42/2011, 32/2014 i 21/17) propisuje:

Postupak ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda pokreće se povodom pritužbe ili po sopstvenoj inicijativi. (član 28 stav 1)

Zaštitnik/ca može, u postupku ispitivanja pritužbe, uputiti podnosioca/podnositeljku da iskoristi druga pravna sredstva za otklanjanje povrede na koju ukazuje, ukoliko smatra da se povreda može otkloniti samo tim sredstvima ili bi otklanjanje povrede bilo efikasnije. (član 33)

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.

Kad Zaštitnik/ca utvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava i sloboda, mišljenje sadrži i preporuku o tome šta treba preuzeti da bi se povreda otklonila, kao i rok za njeno otklanjanje.“ (član 41)

5. Zakon o unutrašnjim poslovima ("Službeni list Crne Gore", br. 070/21 i 123/21) propisuje:

Policija preko Centara bezbjednosti vrši policijske poslove na teritoriji opština, Glavnog grada i Prijestonice (u daljem tekstu: opština), koji se odnose na:

... 3) održavanje javnog reda i mira i bezbjednosti saobraćaja na putevima u drumskom saobraćaju; (čl. 13)

Naređenje se može izdati samo u odnosu na ponašanja, odnosno djelatnosti, činjenja ili nečinjenja od kojih neposredno zavisi uspešno izvršavanje policijskih poslova i zadataka, odnosno primjena policijskih ovlašćenja, mjera i radnji, i to radi:

1) otklanjanja opasnosti za život, zdravlje i slobodu ljudi, kao i imovinu;

...
3) održavanja ili uspostavljanja narušenog javnog reda i mira;

4) bezbjednosti saobraćaja na putevima;

...
10) u drugim slučajevima propisanim zakonom. (čl. 83)

V ZAKLJUČNA OCJENA

6. Na osnovu sprovedenog ispitnog postupka Zaštitnik je utvrdio da je 4.9.2021. došlo do neprijavljenog okupljanja građana na Cetinju, sa ciljem iskazivanja protesta povodom najavljenog vjerskog obreda koji je planirano za 5.9.2021. godine. Jedan dio građana je tim povodom blokirao saobraćajnicu na izlazu iz Cetinja prema Podgorici i Budvi postavljajući barikade od kamenja, guma i drugih predmeta, za koje vrijeme je redovni saobraćaj bio u prekidu.

7. Dana 5.9.2021. godine građanin XX parkirao je vozilo uz ivičnjak kolovoza na Cetinju na magistralnom putu Cetinje- Budva, odnosno u pravcu postavljenih barikada, kada je Uprava policije donijela odluku da se

predmetne barikade uklone. Kako Uprava policije ne posjeduje specijalno vozilo koje sa svojim karakteristikama može nesmetano da izvrši uklanjanje prepreka, za tu namjenu je angažovano specijalno vozilo – bager privatne firme.

8. Iz samog izjašnjenja Uprave policije proističe da u momentu uklanjanja vozila, vlasnici parikiranih vozila nijesu bili poznati, da iz razloga hitnosti nije dozvoljeno zadžavanje po osnovu provjera i eventualnih pregovora sa vlasnicima da vozila svojevoljno uklone, te da je tom prilikom došlo do oštećenja vozila podnosioca pritužbe koji je pretrpio znatnu materijalnu štetu. Sa tim u vezi, Zaštitnik nije mogao utvrditi da je postupanje policije motivisano različitim političkim i vjerskim uvjerenjima podnosioca pritužbe u odnosu na aktuelnu vlast.

9. Odredbom člana 33 st. 1 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, propisano je da će Zaštitnik/ca uputiti stranku na druga pravna sredstva ukoliko smatra da se povreda može otkloniti samo tim sredstvima ili bi otklanjanje povrede bilo efikasnije.

10. Kod prethodno izloženog stanja stvari, imajući u vidu i to da Zaštitnik nije nadležan da ocjenjuje materijalnu štetu koju je načinio drugi državni organ na vozilu podnosioca pritužbe Zaštitnik obavještava podnosioca pritužbe da su prestali razlozi za dalje postupanje Zaštitnika i **upućuje** na druga pravna sredstva, u konkretnom na građansku tužbu mjesno nadležnom sudu - Osnovnom суду na Cetinju.

ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Mirjana Radović

Dostaviti:

- podnosioci pritužbe;
- Upravi policije;
- a/a.